Leto II. - Stev. 3. Gorizia, 1. marca 1939 - XVII Sped. in abbonamento postale.

SVETOGORSKA KRALJICA

1539 MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA 1939

SV. OČE PIJ XI. IN NJEGOVO DELO

Ves katoliški svet se je bil že pripravil, da 12. febr. dostojno proslavi 17 letnico papeževanja, 20 letnico škofovskega posvečenja in 60 letnico mašništva sv. očeta Pija XI., ko so se nepričakovano oglasili po vsem svetu žalni zvonovi in razglasili vsem vernikom, da je v petek 10. II. ob 5.31 zjutraj ta veliki papež in oče vse krščanske družine mirno v Gospodu zaspal in se preselil v večno domovino.

Ahilej Ratti se je rodil 31. V. 1857 v Desio pri Milanu kot sin tkalskega obrtnika. Desetleten je stopil v semenišče. Visoke šole je končal v Rimu in postal doktor filozofije, cerkvenega prava in bogoslovja. Po povratku v Milan je bil najprej profesor v semenišču, nato skriptor in od l. 1907. prefekt slavne ambrozijanske knjižnice. V tej dobi je rad plezal po najvišjih alpskih vrhovih in je svoje turistične spomine popisal v posebni knjigi, ki je bila prevedena radi strokovne vrednosti v razne svetovne jezike. Pa tudi z dušnim pastirstvom se je rad bavil in kazal posebno zanimanje za jetnike in dimnikarje.

Zelo učenega Rattija je že Pij X. imenoval l. 1911. za podprefekta, Benedikt XV. pa za prefekta vatikanske knjižnice. Ta slednji je imel do njega tako veliko zaupanje, da ga je l. 1918. imenoval najprej za apostolskega vizitatorja, potem pa za nuncija na Poljskem. V škofa ga je posvetil kardinal Kakowski v Varšavi dne 28. X. 1919. Dne 13. junija 1921 ga je sv. oče imenoval za milanskega nadškofa in kardinala. Milanski sedež je zasedel na praznik Marijinega rojstva, ko se je bil najprej priporočil lurški Materi božji v Pirenejih.

Po smrti Benedikta XV. so gg. kardinali pri prvem glasovanju oddali za kardinala Rattija le 5 glasov, pri 14. glasovanju pa so mu jih dali 40, t. j. nad dve tretjini in izvoljen je bil za papeža. Rekel je, da sprejme, ker ne mara biti uporen napram božji volji in noče, da bi kdo mislil, da ne upošteva važnosti glasovanja kardinalskega zbora, in ker je njegova želja, da se žrtvuje za mir med narodi. Iz zadnjega razloga si je tudi izbral ime Pij XI. Ogrski kardinal je ob tej priliki rekel novemu papežu: »Spremljali smo Vas skozi 14 postaj do Kalvarije. Zdaj Vas pustimo samega na njej.« In kardinal Ahil Ratti, ki je ob slovesu iz Milana dejal v semenišču, da gre v kletko, je v resnici ostal v kletki vatikanskega jetnika.

Kot papež si je izbral geslo «Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem«. Njegovo papeževanje nosi od začetka do konca značaj neumornega prizadevanja za mir v Cerkvi, mir v dušah, mir med narodi, mir med Cerkvijo in državami... Toda mir zgrajen na temeljih resnice, pravice in ljubezni, ki jih je postavil Kristus Kralj za vse čase in razmere.

Svojo željo po mirnem sožitju vseh v Kristusovi družini je pokazal že s tem, da je prvič po 52 letih podelil svoj očetovski blagoslov Rimu in vsemu svetu iz zunanjega balkona cerkve svetega Petra. Potrdil je isto željo s konkordatom in lateranskimi pogodbami 11. II. 1929, s katerimi je želel vrniti Italiji Boga in Bogu Italijo — pa tudi s številnimi drugimi konkordati, kajti prepričan je bil, da more Cerkev veliko več koristiti dušam, ako je njeno razmerje do držav pravno urejeno in živi z njimi v miru.

Kako nenavadno velik je bil

preminuli papež Pij XI., nam kaže že sam pogled na 26 enciklik, ki jih je poslal v dobi 17 let vesoljnemu svetu. V teh okrožnicah se bavi z vsemi perečimi vprašanji sedanjega časa. Velika doba je našla velikega krmilarja kat. Cerkve, tako da je za vsakega katoličana pot varna mimo vseh sodobnih zmot in zablod.

Številni so slavni naslovi, ki mu jih moremo in moramo dati.

Bil je papež Katoliške Akcije, t. j. sodelovanja vernikov pri delu Cerkve za obnovitev krščanskega življenja med katoličani.

Bil je misijonski papež, saj se že dolgo ni storilo toliko za misijone kakor za časa njegovega vladanja. (Okrožnica, razstava, muzej, domači škofje v misijonskih deželah, 230 novih misijonskih okrožij, število vernikov v misijonih se je podvojilo itd.).

Bil je papež zedinjenja vseh krščanskih narodov v eni Cerkvi Kristusovi. Njegovo zanimanje za Vzhod je znano in vsi vemo, da je ustanovil v Rimu Ruski zavod.

Bil je papež svetnikov in blaženih, saj je prištel med svetnike 34 blaženih in med blažene 496 služabnikov božjih. Prva svetnica, ki jo je proglasil Pij XI., je bila sv. Terezija Deteta Jezusa, ki jo je imenoval svetlo zvezdo svojega pontifikata.

Bil je papež Kristusa Kralja, ki mu je postavil poseben praznik in je v posebnih okrožnicah spomnil krščansko družino na dolžnosti ljubezni in sprave, ki jo ima do Njega.

Bil je papež Matere božje, ki je njeno božje Materinstvo posebno podčrtal in njemu na čast uvedel nov praznik ter priporočil v posebni okrožnici molitev rožnega venca.

Bil je papež obnove krščanske družine in vzgoje mladine, saj je tudi tem vprašanjem posvetil posebne okrožnice in dan za dnem dokazoval svojo ljubezen in skrb za ustanovo krščanske družine ob priliki sprejemov novih zakonskih parov, ki jim je hotel govoriti tudi še tedaj, ko so bile njegove moči že popolnoma izčrpane.

Bil je papež znanosti in umetnosti. Znanstvene ustanove, zvezdarna, akademija, pinakoteka, radijska postaja, posebne okrožnice itd. so veliki spomeniki, ki bodo pričali še poznim rodovom, kako je Cerkev tudi pod Pijem XI. še prav posebno gojila vedo in umetnost.

Bil je socialni papež. Neveden ali hudoben mora biti, kdor noče priznati sv. očetu velike ljubezni in skrbi tudi za časni blagor delavskih stanov, saj je temu vprašanju posvetil kar tri okrožnice.

Bil je borec zoper najhujše zablode današnjih dni. Kdo ne pozna njegovih okrožnic zoper krive nauke komunizma in poganskega nacionalizma? Kako kmalu bi bilo vse drugače na svetu, ako bi se veliki in mali držali tako svetih navodil, katerih nujnost potrjuje vsakdanja izkušnja.

Bil je svarilec pred največjimi mavstvenimi sovražniki današnjih dni. Zoper slab tisk in zlorabo kinematografske umetnosti je nastopil v posebnih okrožnicah.

Bil je branilec vseh preganjanih in tolažnik vseh stiskanih. O tem nam govore okrožnice o Mehiki, Španiji, Rusiji, Nemčiji itd. Ni se vernikom nikjer zgodila krivica, da sv. oče zanje ni storil, kar je bilo v njegovi moči.

Tudi mi smo bili sv. očetu zelo pri srcu in izvedeli smo celo, da se je našega lista zelo razveselil.

Prav ta vsestranska delavnost in skrb velikega Pija XI. je dražila temne peklenske sile tako, da najbrž še ni bilo papeža, ki bi ga bil zlobni svet tako sovražil, zaničeval, obrekoval, blatil in smešil na tisoč načinov kakor vprav njega. In sveti oče je to dobro vedel in zelo ga je bolelo, ali ponovno je zatrjeval, da tem svojim otrokom vse rad odpusti in zanje prav posebno moli.

Krivice mnogih naj nas izpodbujajo, da mu ohranimo tembolj hvaležen spomin za vse, kar nam je storil dobrega in kar bomo popolnoma umeli šele v večnosti.

Molil, delal, trpel in vojskoval se je za mir Kristusov. K miru je vabil in klical na delo zanj do zadnjega najvišje predstavnike narodov. Grozil je ponovno z božjo jezo vsem, ki rušijo mir in vzajemnost med narodi z nasiljem in krivico. In zadnji njegov vzdihljaj je bil: »Mir, mir, o Jezus!«

Ta veliki dar, ki ga svet ne more dati, naj nakloni »trudnemu delavcu«, kakor se je sam zadnji čas rad imenoval, Jezus Kristus v svojem večnem kraljestvu miru!

Mi pa molimo zanj in molimo za Cerkev, da bi ji Bog dal spet papeža, ki bo njenemu nevidnemu poglavarju Kristusu v čast in veselje.

I. R.:

Rast sv. Jožefa ob Jezusu in Mariji

(Po knjigi: Fr. Mich. Willam, Das Leben Mariens.)

1. Bogu naproti

Marija in Jožef sta rastla naproti velikim božjim načrtom v Nazaretu, v mestecu, ki se beli na nekem rebru v gričevju severovzhodno nad galilejsko žitorodno ravnino Esdrelon. Studenec, ki v tistem bregu izvira, je v deželi, kjer nedostoja vode, dal priliko ljudski naselbini.

Mnogi svetniki — ne vsi — od prve mladosti brez omahovanja hite naproti Bogu po notranjem gonu milosti in v zunanjem varstvu božje previdnosti. V najvišji edinstveni meri to velja za preblaženo Devico Marijo. Ker je bila brez madeža spočeta, ni noben dih napačnega nagnjenja kdaj skalil čistosti in miru njenega srca, ki se je potakem brez upiranja nerazdeljeno in polno odpiralo soncu sv. Duha. V njegovi luči in toploti so čudovito uspevale na tleh Marijine duše nebeške cvetlice, ki jim je »čednosti« ime. Vsa njena duša se je razvila kakor bajna roža, o kateri pesnik: *»Skrivnostna Roža v nevenljivem cvetu! Doslej vzkipela si nam ena sama, poslej nobena več ne bo na svetu.«*

Tojeda Marija je prvenstveno delo božje Lepote; sebi enakega nima. Težko pa, da se ji je kdo kedaj bolj približal ko sv. Jožef. Ta dva sta namreč povezana med sabo po življenjskih dogodkih in zato sorazmerno tudi po notranji svetosti. Saj sta oba, kakor nihče drugi, potegnjena v globočine skrivnosti, ki se pletejo okoli Odrešenika sveta, učlovečene Besede božje.

2. V zorni mladosti

Mesija-Odrešenik je vsebina in cilj Jožefove in Marijine mladosti.

Božja ljubezen, ki je njima v srcih cvetla, se je zbirala in oblikovala v neutešno hrepenenje po Odrešeniku. To koprnenje se je hranilo od prerokov stare zaveze: od psalmista in Izaija in vseh drugih, ki so jima govorili iz starih knjižnih zvitkov — zakladov domače hiše — ter so se glasili pri božji službi o sobotah v shodnici in o praznikih v tempeljnu. Če so od podobne priprave žarela Odrešeniku naproti srca drugih oseb, ki jih srečamo v evangeliju: Zaharijevo in Elizabetino, Simeonovo in Anino in drugih — kaj šele srci Marijino in Jožefovo, ki sta bila v posebni odgoji sv. Duha. Ni dvoma, da jima je bila dana posebna religiozna domislivost in zmožnost za sprejemanje in umevanje vsega božjega, tako da sv. Luka gledé dogajanja v Jezusovi mladosti o Mariji ponovno pravi: »Ona je vse te besede hranila ter jih v srcu premišljevala«. Če je tako sprejemala sproti vstajajoče dogodke in besede, pač enako tudi prerokbe in napovedi davnine, ki so one pripravljale in osvetljevale. In sorazmerno z Marijo tudi Jožef, ki je v šoli istega sv. Duha rastel za deležnost pri taisti veliki življenjski nalogi.

3. Zaobljuba in ovire

Ta božja ljubezen v Jožefu in Mariji se je posebno obveljavila v dobi, ko otrok zori v mladeniča ali dekle. Koliko mladostnikov se v letih telesne in duhovne menjave notranje in zunanje Bogu odtuji. Pač sta se tudi Jožef in Marija v tisti dobi zavedela razmerja do drugega spola in s tem do človeškega občestva sploh; a ravno mej tem bujnim razvitkom njunih naravnih zmožnosti ju je odločilno zajela milost, da sta se zavestno in nesremenljivo povsem oklenila Boga: saj pač v ta čas pade njuna zaobljuba vednega devištva, s katero sta se oba docela posvetila Bogu. Marija je brez omahujočega iskanja iz polnosti notranjega počela milosti razvila in odprla cvet svoje duše Bogu do tega vrha popolnosti. Sorazmerno podobno utegnemo umeti razvoj sv. Jožefa, ki ga bogoslovci devajo v vrsto z Janezom Krstnikom in Jeremijem, ki sta bila pred rojstvom očiščena izvirnega greha, da bi tako postala čim voljnejša učenca milosti.

Da se je bila preblažena Devica tako podarila Bogu, vemo iz njenega vprašanja do angela Gabriela: »Kako se bo to zgodilo, ko moža ne spoznam?« Na

enako Jožefovo posvetitev pa sklepamo iz dejstva, da Preblažena ni videla v zakonski zvezi z njim nobene ovire izpolnitvi svoje zaobljube. Potakem sta se bili srci obeh srečali v enakih svetih željah in vzorih.

Posvečenju v stanu vednega devištva pa so se stavile na pot veliko večje ovire pri Devici Mariji ko pri Jožefu. Ta je imel pred sabo že katere zglede stare zaveze: Elija, Elizej, Jeremija so živeli deviško; v Kristusovi dobi je obstalo pri Judih neko občestvo Essenov, ki so gojili popolno zdržnost. Da bi se pa žene kdaj vnemale za take vzore, je bilo judovskemu mišljenju čisto tuje. Ravno nasprotno: iz religioznega hrepenenja, da bi vsaj v potomcih postali deležni mesijanskih blagodarov, so smatrali Judje žene brez otrok za nekako preklete. — Marija je torej svoj vzor našla povsem samoniklo iz notranjega razsvetljenja in nagiba.

Vrhu tega so obstale pri Izraelcih kakor pri drugih orientalskih narodih take socialne šege in razmere, da je moralo dekle z obljubo devištva zadeti na najhujše zapreke, ki bi utegnile zahtevati naravnost mučeniško stanovitnost. — Marijini starši, se zdi, niso več živeli, ko je ona dorastla deklištvu. Varuh, ki ga je imela po postavi, si je štel za najvišjo dolžnost, da dorasli devici čim prej najde ženina. Možitev in ženitev je pa bila zadeva, ki sta jo obojestranska očeta ali njiju namestniki opravljali v močno kupčijski obliki. Mlada dva nista kdo ve kaj samostojno odločala, da bi s svojimi željami in izberami ne motila kupčijske plati celega posla.

Komaj si moremo misliti, kako je od te vrste govorjenja in pogajanja in prekanja trpelo prave muke rahločutno in bogoljubno srce edinstvene Device, te lilije mej trnjem. Neizrečno ji je tedaj odleglo, ko je našla — morebiti šele po poskusih drugod — v mladem Jožefu zaročnika s srcem, ki je bilo pripravljeno kakor njeno, posvetiti se povsem Bogu in njegovemu Maziljencu.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

Posvetitev glavnega oltarja

Z dovoljenjem papeža Inocencija IX. in privoljenjem kardinala Bonvisija, ap. nuncija pri cesarju Leopoldu I., ter kardinala Janeza II. Delfina, oglejskega patriarha, je škof tržaški Jakob Gorizzutti posvetil novi glavni oltar na čast Marijinemu rojstvu dne 8. avgusta 1688. Naslednji dan je posvetil še tri oltarje: sv. Mihaela, presv. Trojice in bratovski oltar Matere božje.

Sredi cerkve so postavili oltar Brezmadežnega Spočetja M. B. Najbrž l. 1696. so prenesli podobo Brezmadežne v samostan in jo zamenjali s podobo sv. Ane, ki so ji tudi oltar sam posvetili. Za tem oltarjem so hranili gotsko ploščo, ki so jo bili izkopali pri gradnji cerkve. Ob koncu 17. stoletja je bilo torej v svetogorskem svetišču 5 lepih kamenitih oltarjev. Glavni oltar in oltar sv. Ane sredi cerkve so potem z raznimi marmornatimi dodatki dopolnjevali.

L. 1692. so napravili v prezbiteriju marmornat tlak in umetno izdelano obhajilno mizo iz marmorja na večjih in manjših stebričih. L. 1694. so prezbiterij proti cerkvi zagradili z umetno izdelano železno pregrajo, ki je imela dve vrati.

Izredne milosti

Tudi če bi Marija ne bila govorila ponižni deklici Urški iz Grgarja, bi nam oznanjal nebeški izvor te božje poti veličastni kamniti sklad njenega svetišča ter bi poveličeval njen čudežni začetek njen nezaslišano nagli razmah.

O nenavadno velikem zaupanju, ki so ga imeli naši predniki že koj ob začetku božje poti do Marije Svetogorske, nam priča pismo, ki so ga poslali protestantovsko navdahnjeni kranjski Stanovi cesarju Ferdinandu dve leti po prikazanju, t. j. l. 1541. Glasi se:

»Novejši Čas se je začela v Solkanu, v pokneženi goriški grofiji, božja pot, h kateri preprosto ljudstvo raznih dežel in jezikov preobilno skupaj dere. Raznesli so, da tam slepi spregledujejo, da sključeni postajajo ravni, da kruljavi zadobivajo zdravje, kar pa je prav za prav sama prazna vera in sleparija, Bogu in božji besedi popolnoma zoprna. Čeprav so v tem pogledu razposlali po deželi razglas in prepoved, da naj se nihče te prazne vere ne oprime in naj nikar tam pomoči ne išče, ker nikomur tam pomagano biti ne more, ker vse to je le vraža in onečaščenje božje, zavoljo katerih po spričevanju sv. pisma Bog ljudstva in dežele kaznuje. Vse to pa ni nič pomagalo. Zato prosimo Vaše kraljevo Veličanstvo ponižno, da bi Vaše Veličanstvo blagovolilo zavoljo božje časti omenjeno božjo pot odpraviti in prepovedati.« Dimitz, Geschichte Krains, II. Th. str. 206.)

Marijaceljski glavni oltar, ki je bil do zatrtja božje poti na Sv. gori

Čudežni dogodki na Sveti gori so bili tedaj že dve leti po prikazanju Matere božje tako znani, da se je zdelo kranjskim Stanovom potrebno, z javno prepovedjo ljudstvo od te božje poti odvračati. Ko vsi njihovi sovražni napori resnice niso mogli zadušiti, so iskali pomoči na najvišjem mestu. Sijajni uspehi romarskega svetišča brž v prvih letih nam kažejo, da te pomoči niso našli. Avstrijski nadvojvode so sami božjo pot vsestransko podpirali in pospeševali. Nadvojvoda Karol je l. 1567. osebno prišel v Gorico in mu ni bilo težko, osebno se prepričati, je-li ta božja pot nadnaravnega izvora ali le sleparija. Prijaznost in skrb, ki ju je gojil do oo. frančiškanov nam jasno pričata, da je zelo cenil ta milostni kraj.

Plamen na Skalnici

Nebeška Mati je vrgla iskro na Skalnico in mogočen plamen je visoko zaplapolal, v daljavo svetlo žareč. Razsvetlil je daleč naokoli temine nevednosti in posijal v brezna hudobije; sežgal trnje in robidovje verskih in nravstvenih zmot; otalil z blagodejno duhovno toploto versko mlačnost ter raztopil ledeno skorjo za božje reči otopelih src. Satan lutrovih zmot je daleč odskočil od tega svetlega branika, kajti kjer Marija vlada, vrag ne zmaga. Dočim so po drugih deželah brile ledene sape nevere in so se ljudje klali med seboj ter vse sveto razdevali in oskrunjevali, je pri nas Mati božja s Svete gore vero budila in utrjevala.

Oj srečna naša deželica, kako dobro ti je bilo v srcu tako ljubeznive Matere!

Sveta gora

Kako se je že v prvih letih širila slava Svetogorske Kraljice, nam poroča zgodovinar Pasconi: »Medtem je blažena D.M. zavoljo obilnih milosti na tem hribu tako zaslovela in se s čudeži tako proslavila, da so pobožni ljudje dan za dnem skupaj drli iz Furlanije, s Krasa, iz Notranjskega, iz Istre, iz Dalmacije, s Hrvaškega, Štajerskega, Koroškega, Kranjskega, itd. ter so ta hrib »Sveto goro« imenovati začeli.

O čudežih in izrednih milostih, ki jih je Marija koj od začetka božje poti vernikom naklanjala, nimamo natančnih zapiskov, ker so se vse tozadevne listine ob zatrtju (1786) izgubile, pač pa vsi zgodovinarji o njih na splošno govorijo. O. Gašpar Pasconi piše, da je bilo ob njegovem času (1746) po stenah obešenih veliko zaobljubnih spominkov, med katerimi je bilo mnogo razjedenih in razcefranih iz najstarejših časov. V tem smislu pišejo tudi P. Martin Pavčar (1622), P. Franc Glavinič (1648) in Janez Jakob Ischia (1684).

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Sv. Jožef
je uslišal mojo molitev

Španec, ki je zbežal iz Madrida pripoveduje:

Bilo je l. 1936. Veliko duhovnikov in redovnikov so v Madridu pomorili. Rdeča čeka se je vrgla z vso vnemo na lov za tistimi duhovniki, ki so ostali še živi, pa so se preoblečeni skrivali pred preganjanjem in skrivaj pomagali vernikom. Moj brat zboli za smrt in prosi, naj mu poskrbimo duhovnika, da prejme sv. zakramente. To pa ni bilo samo tvegano, marveč skoro nemogoče. Neko jutro okoli šestih, ko je bil komaj odprt vhod v hišo, pozvoni na naših vratih. Oče je bil prepričan, da je kaka policijska preiskava, pa glej na vratih starega berača! »Nisem jedel že dva dni, ne morem več.« Oče ga povabi v hišo. »Želel bi malo kave in kos kruha.« Oče se boji, da ni kak špijon. Svoj dvom pove tudi družini. Ko mati prinese kavo, vpraša berača: »Ste li tujec? Nimate nobenega znanca v Madridu?« — »Sem iz Madrida doma, pa sem moral bežati od doma, ker me preganjajo, pa nimam kam se skriti.« — »Žal nam je, da vas ne moremo ohraniti, ker nimamo prostora. Poleg tega moramo stati noč in dan ob strani sinu, ki je hudo bolan.« — »Hudo bolan?« vpraša revež. »Je na tem, da umrje« odvrne mati in začne jokati. »Duhovnik sem. Rad bi videl umirajočega...« »Bom vprašala moža.« — Skrb za dušo je premagala strah pred ovaduhi. Duhovnik je ostal celo uro pri umirajočem. Spovedal ga je in obhajal. Saj je nosil sv. hostijo skrivaj pri sebi. »Umrl bo kakor svetnik. Je vdan v voljo božjo, da še celo zadovoljen. Ne jokajte za njim. Pojde v nebesa.« Zaman je hotela družina ohraniti duhovnika pri sebi. Odgovoril je le: »Ne morem ostati« — in odhitel po stopnicah, kakor da se boji preganjalcev. Mladenič, ki je že tisti dan umrl, je pa večkrat ponavljal: »Sveti Jožef je uslišal mojo molitev. Ni dopustil, da bi umrl kakor žival.«

Ko je mati pospravljala obednico, je videla, da je skodelica še polna kave in kruh, ki ga je ponudila duhovniku, nedotaknjen.

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

(Nadaljevanje.)

X. V EGIPTU.

O dežela, polna tajen, polna čudežev, prastara dežela egiptovska! Modra kakor morje, bela kakor biser, kadar Nil poplavi tvoja rodna polja! Črna kakor noč, kadar padejo blagodejne vode, ki te oplajajo! Zelena kakor svilena preproga, kadar požene tvoja plodovitost!

Pet dolgih let je živela Marija z Jožefom in Detetom v deželi egiptovski. V starodavnem Mizraimu, kjer je nekdaj Jožef, sin Jakobov, odpustil svojim bratom krivico in jih obdaril s kruhom, da ne bi od gladu poginili, v tem starem Mizraimu je vzrejal in varoval zdaj Jožef iz Nazareta Dete Device, sveti kruh, ki daje večno življenje, vzrejal Jezusa, da se bo mogel pozneje, ko pride čas, darovati za nje, ki bodo storili na njem krivico na križu, in da se bo mogel dati vsem, da od gladu ne poginejo. V tej stari pokrajini mizraimski so torej bivali Jožef in Marija in Jezus. Dolgo so potovali od kraja do kraja, dokler se niso konečno naselili v mestu po imenu Siat; Grki so imenovali to mesto Likopolis, po volku, čegar malika so ondi visoko častili. Tam je prebivala sveta družina v majhni hišici na hribčku, obdani z vrtovi, polnimi vonjav. In čarovit je bil od tam pogled na reko, valujočo v nedogledno daljino, in na puščavo, zlivajočo se v širni daljavi z nebom.

In Jožef je živil sebe in svoje z delom svojih rok. Živeli so tiho in v nepopisni blaženosti, ker Dete je pod jasnim nebom egiptovskim odraščalo kakor diven cvet. Doba tega razvoja je bila v vrtu življenja presvete Device kakor doba najslajših cvetov. Verno si je vtisnila v spomin in v globočino srca vse, kar se je dogajalo z Detetom. In klanjala se je pred vsem nadčloveškim, ki se je javljalo v njem že v zgodnji mladosti.

Tako so prišli nekoč v puščavi, še predno so se naselili v Volčjem mestu, v kraj, pustejši od vseh drugih. V mraku, ki se je ravno spuščal na zemljo, se v temnem grmičju v hipu nekaj zaiskri. Osel, ki je nosil Marijo, se začne tresti. Lev zarjove. Bile so njegove divje oči, ki so se tako čudno svetile v grmovju. Takoj se prikaže drug lev in sčasoma nadrvi cel trop levov in pardov. Živinče, stoječe sredi tega groznega tropa, se od strahu opoteka. Jožef in Marija se v grozi treseta. Dete pa nežno objame mater in ji reče z jasnim smehljajem: »Ne boj se, mamica! Ali ne vidiš, kako krotko gledajo na te? Prišli so, da ti služijo, ne, da ti škodijo!«

In strah je izginil iz srca Marijinega in Jožefovega. Levi pa so se plazili po zemlji in pardi so klanjali glave. Tiho je stopal ves trop pred živinčetom, da kaže pot, kodi pelja k vodi, kodi k palmovim gajem sredi izgubljenih peščenin.

Vsa blažena si je govorila Marija na tihem:

»Celo zveri se v svojem topem nagonu ukrote in v svojem mračnem spoznanju slutijo veličino mojega Deteta, ki se skuša pogrezniti v njih mrak in prižgati tam iskro spoznanja ter jo raznetiti v plamen ljubezni!

O kake globočine skrivnosti, kake višine duha se skrivajo za tem lilijskim čelom otroškim! To vejo angeli in to izve nekdaj svet ljudi...«

In izgubila se je v sanjah bodočnosti, ne sluteč, da se najdejo v človeških prsih srca mnogo krutejša od levov in pardov, razoroženih z edinim sladkim pogledom iz očesa Sinu človekovega, dasi je bil še nežen popek.

Drugič, bilo je zopet na potovanju skozi puščavo egiptovske dežele, se je zgodilo, da je Marija v pekoči žgalini medlela in hvaležno pozdravila visoko palmo, kakor peruti razprostirajočo svojo zračno krono. In Jožef reče: »Hvala Bogu! Tu v senci si odpočinemo!« In peljala sta živinče pod palmo. Marija sede v travo, ki je rastla pod drevesom, in zroč kvišku v široko krono, zagleda obilico svežih sadov, sočnatih in zrelih, ter reče Jožefu:

»Kako rada bi omočila s tem sadjem svoje ustnice in tvoje in Detetove, ker žeja nas muči!« Jožef odvrne: »Ni mogoče! Previsoko vise sadeži! Kako do njih? Vode je še v mehu, če hočeš piti.« Toda Marija pravi: »Vode je že malo. Kaj ostane za naše ubogo živinče? Mene nosi in Dete; kako naj mu vzamem mezdo? Kdo ve, kedaj zopet najdemo kak vir v puščavi.«

Tedaj se sveto Dete v naročju materinem nasmehne in reče palmi:

»Drevo, nagni se in uteši s svojim sadjem mojo mater!« In takoj skloni palma listnato glavo prav do rok Devičinih. In Marija je natrgala sadja in so ga povžili. Toda palma je ostala sklonjena, čakajoč povelja, da se zopet zravna. Z jasnim nasmehljajem reče Jezus: »Dvigni zopet glavo, drevo milo!« In palma je zašumela ter se zravnala in prijeten vetrič je zaigral z njenim listjem, kakor bi ji gladil zelene lase.

Ko je prišla sveta družina na svojem potovanju po egiptovski deželi iz tišine puščavske ter se zopet bližala človeškim bivališčem, so prispeli nekoč na večer kraj Nila k velikemu, ljudnatemu, prelepemu mestu. Pred mestnimi vrati je na položnem griču kipel orjaški kip lažiboga.

Kip iz sivozelenega kamna, rožnobojen od žarkov zahajajočega solnca, je polagal svoje mogočne, zlato izžarjajoče obrise na goreče, temnorumeno plameneče dno nebesnega svoda. Njegove oči iz kristala, zasajene

Naše novice

Pontifikalno zadušnico po rajnem sv. očetu je opravil prevzvišeni gospod nadškof goriški msgr. dr. Margotti v pondeljek 13. II. v goriški stolnici. Žalnega obreda so se udeležili zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti z ekscelenco g. prefektom na čelu. Po sv. maši je gospod nadškof v kratkem, lepem govoru orisal veliko osebnost Pija XI. Krasno petje je oskrbelo semenišče, ki so ga podprli tudi drugi odlični goriški pevci.

V torek, ko je bil sv. oče položen v vatikanske grobnice, so bile po vsej nadškofiji maše zadušnice ob udeležbi svetnih oblasti.

Pastirski list. Goriški knez in nadškof msgr. dr. Karol Margotti je za letošnji post poslal duhovnikom in vernikom pastirski list o svetogorski Materi božji, v katerem nam daje navodila, kako naj obhajamo svetogorsko 400-letnico, da bo obrodila za vsakega posebej in za vso deželo mnogo trajnih sadov. »Z mogočno priprošnjo Matere božje bomo začeli novo, kristjanov in otrok nebeške Device vredno življenje. Postali bomo apostoli med brati, apostoli vere, pobožnosti, resnice, ljubezni in miru!«

Ločniški dekanat odpravljen. Goriški nadškof je z dekretom z dne 11. I. odpravil ločniški dekanat. Duhovnije: Ločnik, ki je postal nadžupnija, Podgora in Moša bodo spadale pod goriško cerkveno okrožje. Tudi Podsabotin in Št. Maver spadata sedaj pod goriško cerkv. okrožje, dočim sta Števerjan in Cerovo prideljena biljanski dekaniji.

V letošnjem svetogorskem letu bodo priredile tudi dekanije naše nadškofije vsaka svoje posebno romanje. Pevski zbori in vsi verniki naj skrbe, da bodo tudi te manifestacije gorečnosti za svetogorsko Marijo čim lepše uspele. V tej številki objavljamo dve pesmi, ki sta bili zloženi za to jubilejno leto in je potrebno, da se prepevajo vse leto v cerkvah po vsej deželi, zlasti pa ob priliki romanj na Sv. gori.

G. Franjo Černigoj, ki je bil nad 20 let župnik v Kamnjah, je imenovan in tudi že umeščen za župnika v Kozani, kamor se preseli okrog sv. Jožefa. Odličnega dušnega pastirja naj božji blagoslov spremlja tudi pri delu za duše v solnčnih Brdih.

G. Anton Pilat, večletni kaplan v Solkanu, je odšel kot upravitelj na župnijo Otalež. Goreči gospod kaplan se je odlikoval zlasti v ljubezni do otrok, ki ga ne bodo zlahka pozabili. Naj mu bo dano, da bi mogel kot samostojen dušni pastir vzorno voditi otaleško župnijo.

Sreča v nesreči. Naš vrli sotrudnik g. župnik v Šempetru Alfonz Berbuč je v petek 19. II. spremljal mrliča na goriško pokopališče. Na Tržaški cesti je prišel nasproti avto in zadel v voz, v katerem je sedel g. župnik. Voznik in strežnik sta ob sunku padla z voza, ki se je močno pokvaril. Šipe pri vozu so se tudi razbile in ranile gospoda na čelu. Razen majhnih prask se nikomur ni zgodilo nič hudega. Res, na cestah je treba velike previdnosti, zlasti na ovinkih in ob križiščih. Veseli smo, da je imel g. župnik pri vsej nesreči vendar srečo.

Duhovniki in verniki, pozor! Neki mladenič hodi po deželi in se predstavlja duhovnikom in drugim kot bogoslovec ter prosi za podporo, skličujoč se na znane gospode iz mesta. Temu prefrigancu so nasedli že razni ljudje. Torej pozor!

Zvezdnato nebo oznanja slavo božjo

(8. nadaljevanje.)

Premer poti naše zemlje je 300 milijonov km. Od Centavrove Alfe je pakrog (elipsa) naše zemlje toliko kot petlirski novec v daljavi 2500 metrov — torej pravi nič. Zelo dobro oko bi z Alfe komaj zaznalo naše solnce kot drobceno žarečo piko, čeprav je 1 milijon in 300 tisoč krat večje od naše zemlje in znaša njegova prostornina 1 trilijon in 400 tisoč bilijonov kubičnih kilometrov.

In vendar je ves prostor okrog našega solnca do Alfe s polumerom (radijem) 41 bilijonov kilometrov prazen; vmes je samo ena nepremičnica, »Proxina«, ki smo o njej že govorili. Res je, da je v vsemiru nepremičnic ko peska v morju, in vendar je tudi res, da so tako redko posejane kakor tucat orehov, ki si jih vrgel v Tihi ocean.

Ne samo ob misli na velikanska telesa v vsemiru, ampak tudi ob misli na neskončne prostore med njimi, ki presegajo vso našo izkušnjo in domišljijo, moramo vzklikniti z velikim Ampérejem: »Kako velik in mogočen je Stvarnik, kako majhni in šibki smo mi!«

Med našo zemljo in Centavrovo Alfo bi imelo prostora 16 milijard in 700 milijonov »kitajskih zidov«, kar pomeni 5 trilijonov in 20.380 bilijonov kubičnih metrov. S tem gradivom bi mogli napraviti 6 km in 700 m širok ter 5 km debel steber, ki bi segal od zemlje do solnca, t. j. 150 milijonov km visoko. Toda ta velikanska množina materiala ne predstavlja niti četrtine lunine snovi, iz katere bi mogli napraviti štiri kitajske zide od zemlje do Alfe in bi nam ostalo še 7 milijard in 60 milijonov kubičnih metrov gradiva.

Brzovlak bi premeril stranico teh 4 zidov v 190 milijonih let.

Že iz ene milijontinke lunine snovi bi se dal zgraditi Kitajski zid od zemlje do solnca in še 29 milijonov km dalje. Torej iz vsega luninega granita bi mogli napraviti en milijon 179 milijonov km dolgih Kitajskih zidov.

Naj še navedemo, da bi se dal napraviti iz lunine snovi 43 km visok oklep, ki bi objel vso našo zemljo, ki je 50 krat večja od lune. 43 km je skoraj petkratna višina največje gore na zemlji, t. j. Mont' Everesta v Himalaji, ki meri 8.882 m.

Spet je matematično dokazano, da je že naša luna tako silno velika, da si s svojo domišljijo ne moreš predstavljati niti ene milijontinke njene velikosti, toliko manj ves njen orjaški obseg!

Če premislimo, da je naše solnce 64 milijonkrat tako veliko kot luna; da so vsa ostala neštevilna solnca na nebu povprečno 60 krat tako velika kot naše solnce; nadalje, da vsa ta solnca zavzemajo prostor, ki bi ga po računih moderne astronomije mogla premeriti svetloba z brzino 300 tisoč km v sekundi (7½ krat okrog našega ravnika!) komaj v 500 milijonih let; če nadalje preudarimo, da se vsa ta neštevilna in neizmerna telesa s svojimi trabanti vrte z bliskovito brzino po natančno določenih poteh z nedopovedljivo točnostjo kot kolesa neizmerno velike ure, kateri se glede točnosti ne da primerjati nobena še tako natančna in pred vremenskimi vplivi obvarovana ura v kaki moderni zvezdarni; — če še premislimo, da se ta velikanski stroj s svojo vse človeške pojme presegajočo točnostjo in natančnostjo vrti že milijone in milijarde stoletij — če vse to premislimo, moramo pač spet in spet priti do zaključka, da je zvezdnato nebo delo neskončno modrega in mogočnega Stvarnika.

Nesmrtni Kopernik je po 23 letih težkega in neutrudljivega študija in raziskovanj ter po neštevilnih najtežavnejših računih razkril naravo našega solnčnega sistema, ki je v prejšnjih 55 stoletjih noben matematik in astronom ni razumel. Ta mož, ki je s svojimi dognanji položil temelje vsej moderni astronomiji, je zapisal sledeče besede: »Iz študija vesoljstva sem zajel najgloblje spoštovanje in občudovanje za Božjega Arhitekta vesoljstva, ki se v njem razodeva Njegova neskončna modrost, moč in dobrota. Stvarstvo nas učinkovito naganja, da Ga častimo, ljubimo in mu služimo, kajti On je edini vir vsega življenja in vse sreče.«

Največji poganski filozof Aristotel pa piše: »Čeprav mi umrljivi ne moremo naravnost gledati Najvišjega Bitja, vsemogočnega graditelja tega sveta, vendar moremo iz Njegovih del popolnoma in z vso gotovostjo spoznati, da je.« Sv. pismo pravi: »Bedak govori v svojem srcu: Ni Boga!«

Na sinjem nebesnem oboku — nad neskončnim zvezdnatim paviljonom je napisano z ogromnimi in v brezdanje temine se bleščečimi črkami:

»Je Solnce, ki ne pozna zatona in od katerega imajo vsa druga solnca svoj izvor, svetlobo in moč, je Bitje, ki nujno in večno biva, ki je neustvarjeni Stvarnik vseh bitij ter postavodajavec in sodnik človeštva.«

In kdor ne zna brati tega napisa, je kratkomalo slep. Ne vidi solnca pri jasnem poldnevu.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Tam v sveti samoti na Gori

(Venceslav Belè).

Vinko Vodopivec

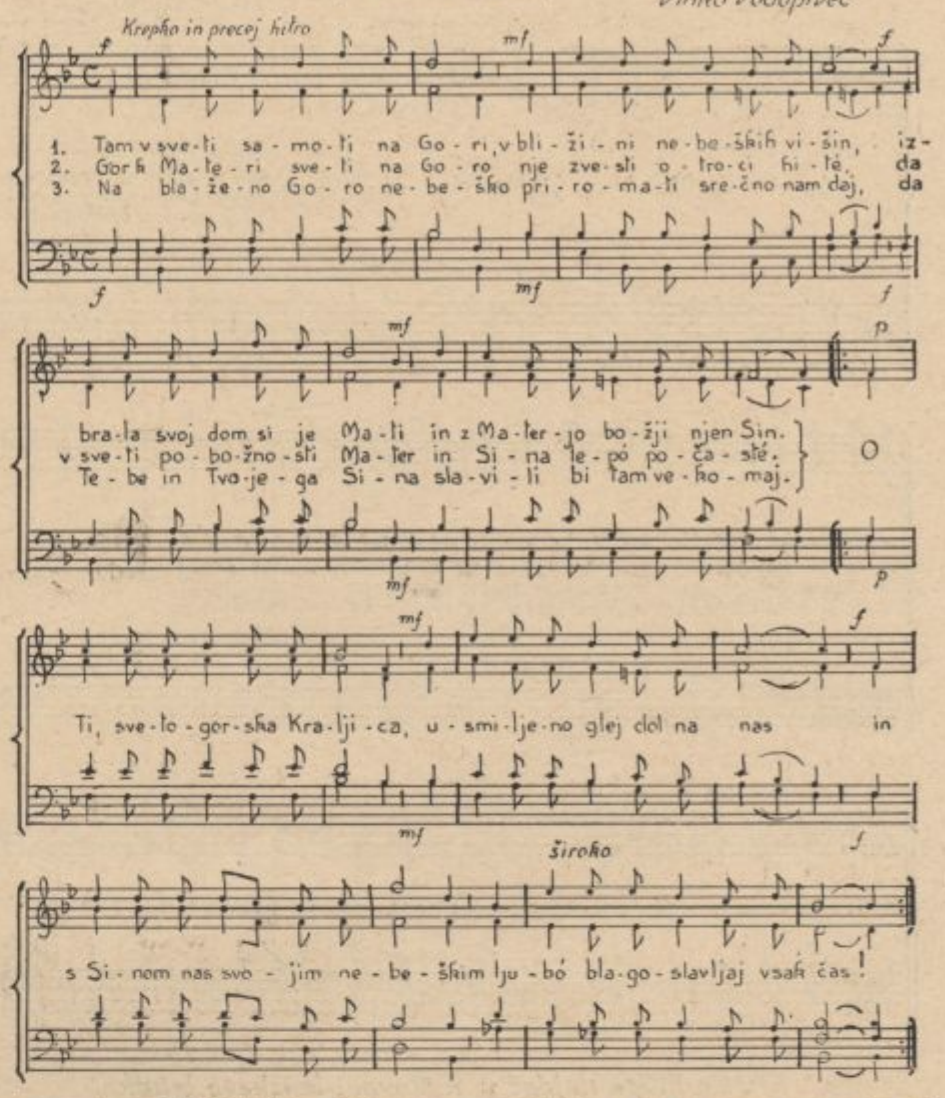

Svetogorska kronika

OKTOBER.

1. » 11 mladeničev z g. kaplanom iz Codroipa.

2. » Približno 2500 romarjev časti Roženvensko Marijo. Zvečer je pripeljal brestoviški g. Špacapan 250 oseb.

3. » G. Janko Cegnar pridiga 130 jugoslovanskim bojevnikom.

5. » 35 romarjev iz duhovnije Turrida.

6. » 33 kmetiških gospodinj je priromalo s svojo voditeljico iz Tolmassonsa.

9. » 3000 romarjev iz vseh krajev. Večje skupine: 33 iz Jugoslavije; 40 iz videmske škofije; 200 iz barkovljanske fare z g. župnikom; 60 malih vitezov in tretjerednikov s pevskim zborom goriške Kostanjevice; 90 iz Cervignana; 23 mladeničev K.A. iz duhovnije Cortale (Udine); 43 mladeničev iz Trsta; ta dan se je oglasil tudi pevski zbor iz Opatjesela.

11. » Prišlo je 45 goriških kongreganistov z voditeljem in 40 dečkov K.A. iz župnije Bressa (Udine).

12. » Iz Romansa 7, od drugod 40 oseb.

13. » Svetišče je obiskal polkovnik Ugo Marchini in 30 drugih romarjev.

14. » Svetokriški g. župnik A. Simčič je prišel s samostanskim p. gvardijanom obhajat zlato poroko dveh svojih župljanov.

15. » Vreme zelo lepo, zato veliko romarjev. 300 romarjev iz Moše, 200 iz Gradeža in 50 članic K.A. iz Trsta.

17. » Romanje iz duhovnije Cosizza (Udine), lepo pojejo in odidejo že ob 11. uri.

---

v bron, s temnimi punčicami iz ahata sredi iskrečega se blišča kristalnih belin so dajale maliku grozljiv videz življenja. V visoki, z zlatom obloženi podstavek so bile vdolbene bahaške besede: »Od začetka sveta ni bilo mogočnejšega od mene, ni ga in ga ne bo nikoli do konca časov.« Okoli tega velikanskega malika je bilo tristo manjših malikov in pred vsakim je stal žrtvenik, kjer se je iz srebrnih in zlatih ponev dvigal dim zažganih dišav in tvoril oblak, ki je iz njega molel glavni malik.

Iz mestnih vrat so se valile trume ljudstva, da molijo k demonom (hudobnim duhovom). Tedaj zagledajo vsi na sosednjem griču nasproti kipu živinče, noseče Devico z Detetom, peljano od Jožefa. Žar zapada je sladko oblival to skupino, tako ginljivo krasno v svoji preprostosti in kljub vsej ponižnosti tako vzvišeno. In zgodilo se je, da so vse množice ljudstva obrnile svoje oči ne k maliku, ampak k temu Detetu in njegovi materi. In svojih pogledov kar niso mogli odtrgati od njiju. Tedaj je Dete tiho dvignilo svojo nežno rokico ter pomignilo malikom. In glej! Z groznim gromom se je zrušilo tristo kamenitih kipov bogov v prah. In največji malik jih je pokril s svojim razsulom. Prevrgli so se njih žrtveniki in ugasnil je tleči ogenj dišav in široširom je bobnela zemlja — potem je bilo tiho kakor v grobu. Kakor na znamenje so popadale množice ljudstva na obraz na zemljo in se tresle. Marija pa se je spomnila besed prerokovih, ki jih je često slišala v templju: »Glej, Gospod prihaja v Egipet in poraženi so pred njegovim obličjem vsi maliki egiptovski...«

In v njeni duši je zašepnil glas: »Celo demoni čutijo njegovo moč in se ponižani umikajo pred njim v temo, kakor pred svetlobo golazen.«

Počasi je stopalo živinče s svojim svetim bremenom z griča. Tedaj se približa Jožefu vladar tega velikega mesta in mu reče: »Naša vrata so vam odprta. Prenočite v našem mestu, jutri rano pa odidite od nas! Tako prosimo, zakaj obšel nas je velik strah pred vami.«

Jožef jim je ugodil. Prenočili so tam in se zarana odpravili dalje na pot. In potovali so tiho, brez nezgode, dokler niso prišli v Volčje mesto, kjer so se naselili k dolgemu odpočitku.

Sladko so pluli dnevi...

Tvoj sin, o Devica, je prisluškal, kako si mu pravila o Mojzesu, ki ga je kot dete zibal Nil, ta Nil, ki je spodaj v ravnini gnal svoje valove proti morju. In prisluškal je, kadar mu je Jožef opisoval, kako je bil Egipet nekdaj hiša sužnosti njegovega naroda in kako je Bog osvobodil Izraela. In misli vseh treh so poletele v deželo kanaansko, v pastirsko Galilejo. In Jožef je govoril s tihim koprnenjem o Jeruzalemu in Nazaretu. Besede Jožefove so svetomiselni duši Deteta budile sanjavo hrepenenje, videti deželo patriarhov, svojih očetov.

Zopet drugič mu je pravila Marija o Ani, svoji materi, in o Joahimu in kako ga ljubita, malega Jezusa. In njegovo otroško srce je vriskalo in rekel je: »Kedaj jih pač vidim?« In je pristavil: »Kadar bo božja volja!« Z milo ljubeznivostjo je pomagal materi po otroških močeh pri domačih opravilih. Hodil je ž njo, kadar je šla k studencu po vodo, in nesel na ramah nežno egiptovsko amforo (vrč), žgano iz ila, pestro poslikano s cvetlicami.

In kako rad se je igral s sosednjimi otroki! In otroci so ga ljubili nad vse in njegove igre in njegovo pripovedovanje. Z nepritajenim spoštovanjem pa so se mu bližali od one dobe, ko ga je mati nekoč poslala, da ji prinese vode. In Jezus je šel z deco k studencu in nesel z vodo napolnjeno posodo. Deca so po svoji navadi šaleč se skakljali in eden izmed njih je razbil že polni Jezuščkov vrč. Ta pa je na veliko začudenje svojih vrstnikov molče ujel bežeči tok vode v krilo svoje oblekice. In prinesel je svoji mamici toliko vode, kolikor je je bilo prej v vrču, ne kaplje manj. In njegovo oblačilce ni bilo mokro. Strmenje otrok ni imelo mej. In tudi mati se je čudila. Zdajci pa se je Dete zresnilo ter se z velikimi, dušo prevzemajočimi očmi sanjavo zagledalo v praznino in reklo tiho: »Mati moja, veš, da sem prišel na svet, da dam žejnim piti. In četudi bodo razbili posodo, vendar se voda, žejo gaseča, ne bo izgubila...«

Tako so mirno plula otroška leta Jezusova v tihi kočici, skrivajoči se v vrtovih na gori, kipeči nad Volčjim mestom. Medtem je umrl kralj Herod in prišel je čas vrnitve v deželo očetov. Jožef ni nič vedel o tem. Utrujen je prišel na večer domu. Na hišnem pragu je sedela Marija in predla. Dete Jezus pa je molče zrlo na širno pokrajino ter prisluškalo pesmici, ki jo je sladko, tiho pela mati. Na rami mu je sedela grlica, ki mu je krotko privila k licu svojo malo glavico.

Jožef je prisedel na prag. Marijin spev je odzvenel in vsi so molčali ter zrli na pokrajino.

Marija je prinesla kruha in mleka in tiho so se pogovarjali. Potem je odšla z Detetom v kočico in Jožef je ostal sam. Njegove utrujene veke so se zaprle in duha mu je objel tihi sen.

V skrivnostnem krogu sanj je videl Jožef angela, ki je rekel njegovi duši: »Tako govori Gospod: Že je minila nevarnost! Vrni se z Marijo in Detetom v domovino! Herod je umrl.« Ko je angel izginil, se je Jožef prebudil in duša mu je še drhtela. In je šel v hišo ter razodel Mariji svoje sanje.

Zopet so se odpravili na pot in zopet je videla stara dežela egiptovska belo prikazen Device, sedeče na živinčetu, na poti, ki je po njej nekdaj Izrael bežal iz hiše sužnosti...

(Nadaljevanje prihodnjič.)

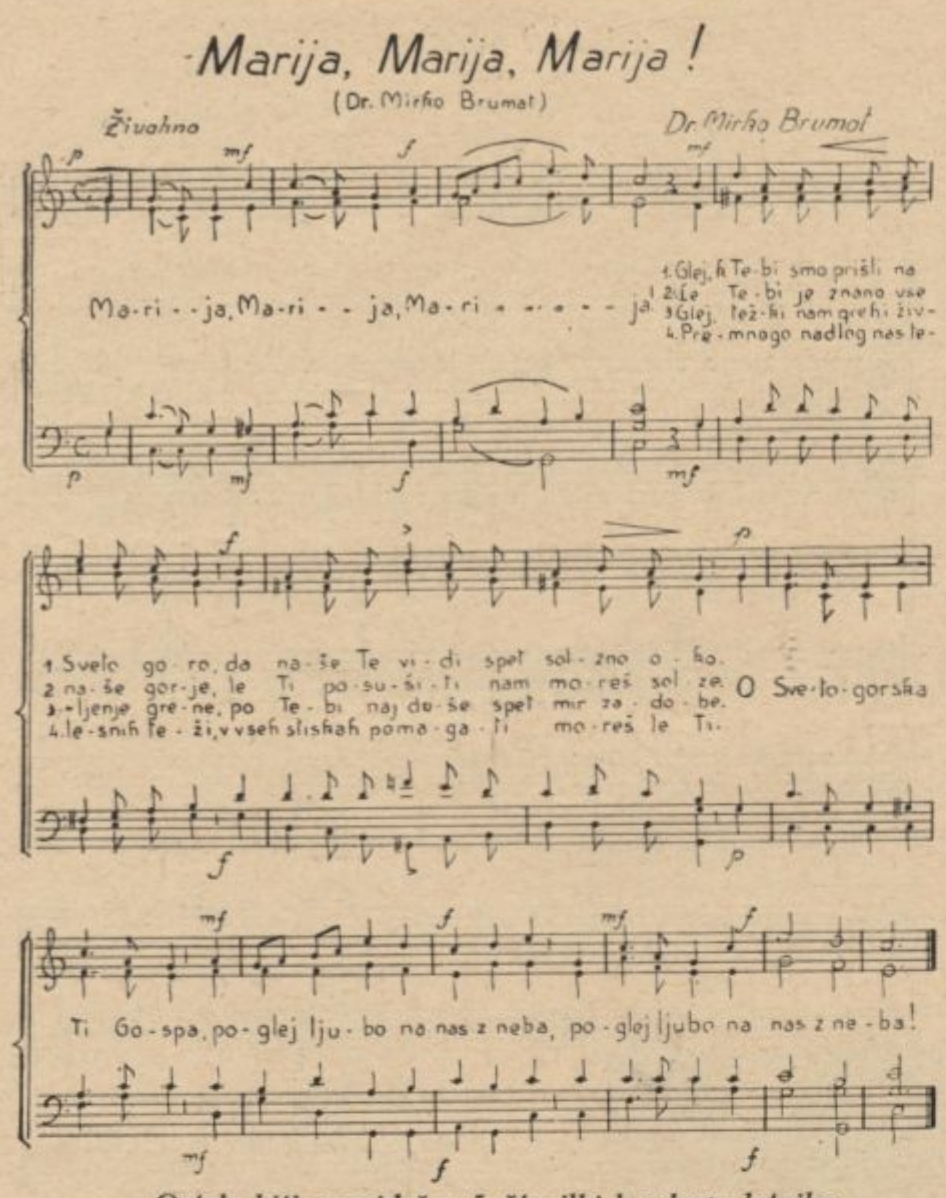

Ostale kitice najdeš v 5. številki lanskega letnika.

18. » Vsa samostanska družina obhaja imenovanje svojega požrtvovalnega pomočnika g. dekana grgarskega Alojzija Filipiča za monsignorja.

19. » Prihod ljubljanskega knezoškofa s kapitljem in drugo duhovščino, kar smo že poročali.

28. » Romanje 42 kmetic iz duhovnije Talamassons (Udine). Popoldne je prispelo in tudi spet odšlo ob velikem dežju 32 romarjev iz Rakeka.

30. » Na praznik Kristusa Kralja spet lepo vreme — 500 romarjev.

NOVEMBER.

1. » Okrog 500 romarjev — molitve za rajne, zlasti za padle na Sv. gori.

4. » Približno 100 oseb, po večini Tržačanov obhaja tu dan zmage.

5. » Solkanski in lokavški g. župnik sta blagoslovila zakonsko zvezo 4 svojih duhovljanov.

6. » Goriški kapucinski p. gvardijan je pripeljal svoje tretjerednike; — včeraj in danes 350 romarjev.

13. » Kakih 300 romarjev, med njimi 80 iz Trsta.

18. » Ob priliki vojaških vaj se je ustavilo tu kakih 500 vojakov.

20. » Okrog 400 oseb se zahvaljuje za dobro letino.

27. » Vreme postaja pusto in mrzlo, vendar še 200 romarjev.

28. » Več duhovnikov je prišlo k obletni zadušnici po rajnem nadškofu Sedeju.

Drobiž

18. januarja so na grobu sv. Petra slovesno praznovali 50 letnico ustanovitve misijonske družbe sv. Petra apostola za vzgojo domačih duhovnikov v poganskih deželah.

V Rimu je »Russicum«, t. j. od papeža Pija XI. ustanovljeni zavod za vzgojo ruskih duhovnikov, praznoval 950 letnico pokristjanjenja Rusije. Profesorji in gojenci so se spomnili sv. kralja Vladimira, ki je leta 989. vrgel poganske malike v reko Dnjeper in se dal krstiti s svojo vojsko in ljudstvom. Tudi drugod v izgnanstvu so Rusi praznovali ta pomembni jubilej. Bog daj, da tudi v sami Rusiji kmalu zasije verska svoboda!

Na madridski fronti so imeli španski vojaki duhovne vaje v strelskih jarkih. Udeležili so se jih zdravniki, častniki in navadni vojaki.

V francoski poslanski zbornici so ustanovili društvo »Prijateljev francoskih misijonarjev.« Pristopilo je takoj nad 200 poslancev, pripadajočih vsem političnim strankom; komunisti, ki morajo povsod pokazati svoje sovraštvo do vere, so se odtegnili.

V Kaliforniji, v mestu S. Francisco, so začeli zbirati sredstva, da postavijo na najvišjem vrhu, ki je viden po vsem morskem zalivu, velikanski kip sv. Frančiška Asiškega. Kip bo visok nad 60 metrov in bo torej višji kakor znani kip Svobode v New Yorku in gotovo tudi višji kakor naši zvoniki.

V javnih šolah Severne Amerike ne poučujejo krščanskega nauka. V mestu St. Luis so pa sklenili, da otroci lahko prekinejo šolski pouk in se podajo h krščanskemu nauku. Redi, ki jih prejmejo iz krščanskega nauka, bodo veljavni tudi v državnem spričevalu. Šolski ravnatelj je utemeljeval ta predlog takole: Če se pri vzgoji zanemarja duhovna plat, posebno še verska, je to kvarno za celotno vzgojo.

V misijonskem zavodu v Würzburgu je 14 zdravnikov, med njimi 4 dekleta, slovesno napravilo misijonsko prisego, da bodo po dovršenih študijah deset let posvetili svoje zdravniško znanje širjenju vere v misijonskih deželah

---

V Nemčiji je vlada ukinila »Zvezo katoliških akademikov,« ki je bila nekaka katoliška akcija za stanove z vseučiliško izobrazbo. To udruženje je imelo 13.000 članov. Izdajalo je razne znanstvene knjige, prirejalo vseučiliške tečaje in izdajalo razne mesečnike in zbornike.

V severni Rusiji so se zbrali tajno v gozdovih redovniki samostana presvete Trojice. Okoliški kmetje so jih skrivaj podpirali. Tajna policija pa je zavohala samostan, zaplenila znamenite rokopise iz 14. in 16. stoletja, redovnike pa zaprla v nekem koncentracijskem taborišču.

V Nemčiji ne smejo več katoliški listi prinašati ocen knjig, ki nimajo izključno verske vsebine. Katoliški mesečniki ne smejo navajati niti papeževih enciklik in nagovorov in niti ne pastirskih listov nemških škofov.

V Ameriki so posvetili cerkev, ki je sedež župnije samih izpreobrnjencev, ki so vsi leta 1938. prestopili iz protestantovstva v Katoliško cerkev. Do tega je pa prišlo takole: koncem leta 1936. so prišli misijonarji s svojo premično kapelico na avtobusu v te kraje, ki niso še videli katoliškega duhovnika. Ustavili so se, maševali in razlagali verske nauke. Ljudje so prihajali z veseljem poslušat in so se izpreobrnili.

V New Orleansu v Severni Ameriki so si katoličani postavili svojo lastno radijsko oddajno postajo. Katoliške univerze, katoliški časopisi in katoliške radijske oddajne postaje so velikanskega pomena. Da bi se tega vsi katoličani dobro zavedali in po svojih močeh te zadeve tudi podpirali!

Nizozemski tiskovni urad objavlja proglas, ki ga je izdalo 79 juridičnih fakultet evropskih in izvenevropskih vseučilišč. Proglas pravi: Z začudenjem in žalostjo ugotavljamo, da se v nekaterih državah preganjajo in zlostavljajo razne vrste oseb zaradi njihove vere, plemenske pripadnosti in njihovega prepričanja. Zapirajo jih v tako zvana koncentracijska taborišča, kjer brez sodnijskega postopanja in brez obsodbe nečloveško z njimi ravnajo.

Na kongresu velike Zveze delavskih udruženj (C.I.O.) v Severni Ameriki sta bila med 4 voditelji izvoljena dva dobra katoličana. Tudi je bilo več katoličanov izvoljenih v odbor, sestoječ iz 41 članov, ki zastopajo 38 priključenih delavskih udruženj. Komunisti so si močno prizadevali, da bi spravili Zvezo pod svoj vpliv, pa zaman. Da, zborovanje se je še celo pričelo z molitvijo, ki jo je opravil duhovnik. Ameriški delavec se ne sramuje svojega verskega prepričanja.

V Dublinu na Irskem je prestopila iz protestantovstva v katoliško Cerkev slavna ameriška pisateljica Helena Landreth.

Neka angleška filmska družba je izdelala velik verski film z naslovom: Knez miru. Film prikazuje rojstvo Kristusovo, potovanje Modrih iz jutrovih dežel, pokolj otrok po Herodu, zaključuje se pa z begom v Egipet. Za božič so ga že predvajali v nekaterih anglikanskih cerkvah in katedralah.

Nezgode romarja Jerneja Trobca

(Nadaljevanje.)

Uvod.

Trobc Jernej je šel na Goro,
k Materi na božjo pot;
ob življenje bil bi skoro,
toľko je imel nezgod.

I. V vlaku

Ni imel s seboj nič cvenka,
niti listka voznega.
Le pomoč gospoda Zdenka
iz zadrege reši ga.

Ko se je vlak pomaknil s postaje, se je Jernej pošteno zaguncal sem in tja in prav malo je manjkalo, da ni ubil šip na hodniku s steklenicama, ki ju je nosil, zibaje se, v nahrbtniku. Ves začuden radi udobnosti majhnih oddelkov, ki pa v njih zanj ni bilo prostora, je srečno prispel v večji oddelek, ki je bil tudi skoraj popolnoma zaseden. Na vratih se je ustavil, si z velikim plavim robcem brisal pot s čela in glave ter začudeno gledal popotnike, ki so z vidnim zanimanjem in nekim pričakovanjem vesele vožnje zrli nanj.

„Raca pečena!“

»Glejte, glejte, saj nas je Bog veliko dal! Sedite kakor gospoda v kaki tržaški kavarni, samo miz ni, pa tudi pijače ne. No, pijača bi že bila tu zadaj v nahrbtniku in ljudje (pregledal je vse z bistrim in dobrohotnim pogledom) ste tudi vredni, da bi vam postregel z najboljšo pijačo, kar je premore kraška zemlja, pa preveč vas je in zamere ne maram nobene.«

»Sedite, oče!« se je oglasil učitelj Zdenko Cvek, ki je gledal z ostrim očesom skozi naočnike na šilastem nosu, kakor se spodobi možu vede, ko položiš predenj mastno pečenko domače kulture. »Tu sem sedite! Gospodična Nežka iz Koprive se bo malo stisnila. Pa kaj lepega povejte!« Nežka, ki ji je Bog dal poleg drugih talentov tudi častitljivo število let v samskem stanu, samo posebne lepote ne, se je res pomaknila k oknu.

„Bog vas živi, Nežka!“

Jernej je prisopihal bliže in si ogledal potovanjsko tovarišico, ki mu je napravila tako dober vtis, da se je skoraj prestrašil ob misli na Barbaro, katera je bila zelo nagnjena k tisti nesrečni ljubosumnosti, ki nekaterim zakoncem greni življenje prav do groba, če ne še čez. Toda prirojena blebetavost mu ni dala miru in moral je Nežki odkriti srčna čutila. »Tedaj, Nežka vam pravijo, tedaj. Glejte no, raca pečena, kaka sreča, že dolgo mi ni bilo dano uživati bližino tako lepe mladenke! Bog vas živi, Nežka!« Nežki se je zdelo to govorjenje nedostojno in jo je užalilo, pa se je hotela maščevati. »Jaz pa o vas ne morem reči, da bi bili kaj posebno lep možak!« »Lahko rečete, ljuba moja, samo zlagati se morate malo, kakor sem se jaz. Pa ne zamerite, dušica, saj meni se sme in mora dopasti samo moja stara Barbara, raca pečena!«. Jerneja poštenjaka je zabolelo, da se še sedaj nima v popolni oblasti.

„Kaj bočemo, to ni največja nesreča“

»Ti šmentana reč, kako to hitro gre, saj smo že v Štanjelu. Gre, kakor da tečemo z dvojno brzino: mi naprej in dežela v nasprotni smeri. Pa je res prav, da sem sedel v to preklicano »železno kačo«, ki so o njej že toliko prerokovali.« Ko je Jernej strmel skozi okno, se je voz z močnim sunkom pognal naprej in nazaj in zopet naprej, da je popolnoma zgubil ravnotežje in butnil z nahrbtnikom v železen drog. »O, ti raca pečena!« je zavpil Trobec, ko sta se mu steklenici v nahrbtniku zdrobili. Nasmejani popotniki so bušnili v glasen smeh, čeprav se jim je Jernej smilil. »Kaj hočemo, škoda res, da take pijače nismo popili, pa so na svetu še hujše nesreče. Bolje, da se steklenica zdrobi, kakor da bi se mi, kar se je tudi že kdaj zgodilo, n. pr. oni dan v nabrežinski javi.« Tako se je tolažil, ko je pobiral črepinje iz nahrbtnika. Medtem se je približal predor in gč. Nežka je zaprla okno. »Tako tedaj, tudi ob steklenici sem, raca pečena, pa to ni največja nesreča. Ven z njimi!« In je zalučal črepinje skozi okno. Tak, drin, drin, tenk, tenk, tenk!

»Za božjo voljo, kaj pa delate tukaj? Tako razbijanje in krohot, kaj se je gospodi zmešalo? Moj Bog, šipa vsa na kosih!«

Predor, tema, dim, smeh. Vmes pa Jernejev hreščeči glas. »To je pa res danes smola, pa ne največja. Ne bojte se, gospod sprevodnik. Vse poplačam. In škoda ne bo tako velika, kakor če bi si bil razbil glavo. Koliko dolgujem?«

»Za listek 1 K 60 stotink, za šipo 3 K 20 stotink, skupaj 4 K 80 stotink. »Tako, tako! Kako bi se sedaj jezila moja Barbara! Pa kaj, če vedno štedimo, moramo vendar tudi kdaj kaj potrositi.« Jernej išče in išče po žepih, pa ne najde beliča. »Glejte, no, raca pečena, denarja ni nikjer! In vendar sem ga spravil prav v ta žep in ga še čvrsto pritrdil z zaponko. Kdo, kje, kako bi prišel do tako dobro spravljenega denarja?« Tedaj se mu zasveti v glavi. Barbara mu je ukazala zamenjati suknjo in takrat je pozabil na denar. »Ta je lepa, denarja nimam! Ne vem si pomagati, napravite z menoj, karkoli vam ljubo.«

»Pri prvi postaji v Rihembergu boste izstopili. Kar dolgujete, boste poravnali na pristojnem mestu. Vaše ime, prosim?« »Jernej Trobec.«

„Omika zahteva, tako rekoč!“

»Prosim za besedo,« se oglasi učitelj Cvek. »Vi ste torej Jernej Trobec iz Pliskovice?« »Prav tako,« odvrne Jernej. »Ste torej znana kraška osebnost. Vaš glas gre še mnogo bolj na široko kot vaše telo. Marsikaj sem že slišal o vas in večkrat sem že mislil na to, da bi vas posetil, kajti slišim, da veste marsikatero kraško zanimivost. Kulturni delavec bi pri vas dvignil marsikateri ljudski zaklad. Dragi sopotniki! Priznajte, da so nam bili trenutki v družbi tega častitljivega kraškega očanca že doslej pravi užitek. Ali ne zahteva od nas prava kulturnost, tako rekoč, izobrazba in omika, tako rekoč, da tega sopotnika podpremo in mu z majhno žrtvijo pomagamo iz velike zadrege? Predlagam, da se napravi zbirka. Vsak naj da, kolikor more, jaz dam kot prvi eno krono.«

Klobuk denarja

Nežka je bila navdužena za ta predlog, kajti imela je smisla za vse plemenito. Mimogrede bodi povedano, da je za tihim obzidjem svojega doma celo že marsikako pesmico skovala in pravkar je mislila na to, da bi mogla sebe in Jerneja ovekovečiti s primerno pesnitvijo. Vstala je torej in šla s klobukom gospoda Cveka od potnika do potnika. Nabrala je še čez 5 K, tako da je gospod učitelj mogel plačati ves račun in je še toliko ostalo, da je Jerneju obljubil gulaš in liter vina, ki ga bosta skupno použila na goriški postaji.

»Glejte, glejte, raca pečena, kako ste dobri! Nikdar vam ne pozabim. Vsi ste prav prisrčno povabljeni v Pliskovico. Napili se boste najboljšega terana na to moje veselje, ki daleč presega mojo nezgodo.«

Da se malo oddolžim, vam bom zdaj povedal neko prav zanimivo zgodbo, ki se je nedavno zgodila v Kjudrovici v fari sv. Miklavža na našem Krasu.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

UGANKE

Rešitev.

V r S n o
L i V e k
d l E t o
l i T e r
s r A k a
n a G e l
s l O k a
p u R a n
h r A s t
K o P e r
M i R k o
š t I r i
t i G e r
h r O š č
t o R e k
s l I v a
M i C k a
ž l I c a

Z o r a — s o v a
o s e l — O t o n
r e p a — v o l k
A l a h — A n k a

1539 Sveta gora pri Gorici 1939

Pravilno so rešili:

Jakob Tominec iz Hrenovic, Ivanka Jeklin iz Pečin in Slavka ter Milenka Čermelj iz Dobravelj. M. A. je pa seveda slabo rešil, ker je napisal, da je Bovec vas na Kobariškem.

Lestva

(Sestavil Hrast Simon)

zdr	av
iz	či
po	gr
ma	ka
uš	za
je	op
tr	cs
ko	hi
če	či

Vizitka

(J. Tominec)

Slavko Krastej
Gorica

Kak list čita ta gospod?

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:
P. Guglielmo Endrizzi
Tiska:
Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi » Gorizia